

WYMAGANIA EDUKACYJNE JĘZYK POLSKI KL.VII

KRYTERIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VII WRAZ ZE SPOSOBAMI SPRAWDZANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

OCENĘ CELUJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu. Czyta, rozumie i wykorzystuje w swojej pracy teksty popularnonaukowe i naukowe. Potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego. Formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania. Z zaangażowaniem podejmuje się realizacji projektów edukacyjnych, występuje w roli lidera grupy. Tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne. Odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania dla kl. VII.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych,
- poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,
- poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów,
- wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich,
- poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór,
- interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,
- wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury,

- twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy,
- funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi,
- określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki,
- samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich (wywiad, artykuł),
- analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych,
- rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów,
- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową,
- odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych,
- wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów,
- poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje,
- określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,
- poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje,
- wyjaśnia zasady etykiety językowej,
- pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi,
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę,
- samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi,

- samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej,
- stosuje rytm akapitowy,
- samodzielnie formułuje tezę i hipotezę,
- swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów,
- podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty,
- podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski,
- rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
- formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu,
- interpretuje głosowo utwór.

SAMOKSZTAŁCENIE

- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,
- rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii,
- bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu.

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w kl. VII.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach,

- posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,
- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki,
- rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: eufemizm , porównanie homeryckie , inwokację , symbol , alegorię), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów,
- określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór,
- odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,
- rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki,
- wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury,
- wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- wyszukuje i porządkuje cytaty,
- wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa,
- zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (wywiad , artykuł),
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji,
- poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek,
- rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych,
- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy,
- rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu,
- rozumie zasady tworzenia imiesłówów,
- przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie,
- używa poprawnych form skrótów i skrótowców,
- rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi,

- świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej,
- pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne,
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi,
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję,
- stosuje akapity jako spójne całości myślowe,
- formułuje tezę i hipotezę,
- wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów,
- przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego,
- podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty,
- formułuje wnioski wynikające z argumentacji,
- rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
- formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu,
- głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.

SAMOKSZTAŁCENIE

- korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie,

- aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej,
- uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu.

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla kl. VII.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach,
- stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,
- stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków,
- wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać,
- wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór,
- zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury,
- komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury,
- wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu,
- klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy,
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: wywiad i artykuł),
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się,
- poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią,
- poprawnie akcentuje większość wyrazów,
- dzieli proste wyrazy na podstawie słowotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne,
- rozpoznaje rodzaje imiesłówów,
- tworzy imiesłowowy równoważnik zdania,
- podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,
- zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi,
- stosuje zasady etykiety językowej,
- pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych,
- gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi,
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku,
- stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy,
- formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza,
- wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji,
- przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów,
- podaje przykłady ilustrujące argumenty,
- formułuje proste wnioski,
- rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji,

- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
- formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu,
- głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.

SAMOKSZTAŁCENIE

- korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,
- uczy się systematycznie,
- uczestniczy w projektach edukacyjnych,
- podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie,
- uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- klasyfikuje czytany utwór jako należący do epiki, liryki lub dramatu ,
- zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,
- wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: pamiętnik , komedia , fraszka , tren , ballada , epepeja), odróżnia je od rodzajów literackich,
- wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych,
- zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami,

- wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem,
- wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki,
- wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał,
- czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych,
- rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy,
- zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny,
- zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów,
- poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem,
- rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru,
- rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy,
- tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania,
- zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi,
- stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi,
- stosuje podstawowe zasady etykiety językowej,
- nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- krótko wypowiada się ustnie na podany temat,
- stara się używać prostych środków retorycznych,
- z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi,

- pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad
- stosuje akapity,
- formułuje prostą tezę,
- wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić,
- przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia,
- stara się podać przykłady ilustrujące argumenty,
- z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania,
- rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza),
- formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu,
- głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.

SAMOKSZTAŁCENIE

- korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela,
- rozwija nawyk systematycznego uczenia się,
- uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych,
- uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

JĘZYK POLSKI – SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Podstawą wystawienia ocen śródrocznych i rocznych są następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- obserwacja pracy ucznia na lekcji: techniki czytania, poziomu rozumienia tekstu i poleceń, wypowiedzania się, praktycznej sprawności językowej, notowania, zaangażowania w samodzielną pracę,
- odpowiedzi ustne,
- prace pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, wypracowania klasowe, prace domowe, krzyżówki, rebusy, dyktanda, prace redakcyjne,
- praca w grupie,
- aktywność na zajęciach lekcyjnych,
- zeszyt przedmiotowy (zawartość, estetyka)

- wykonywanie przez ucznia innych czynności lub prac typu: recytacja, udział w konkursach, przedstawieniu, przygotowaniu wystawy.

Nauczyciel, wystawiając ocenę semestralną i roczną, bierze pod uwagę przede wszystkim:

1. prace klasowe, testy z gramatyki, sprawdziany, wypracowania
2. kartkówki, wypowiedzi ustne,
3. prace powstałe podczas lekcji,
4. prace domowe,
5. zeszyt,
6. aktywność.

